

PRESBITER

TARTALMUNKBÓL

- Egyházunk veteményeskertjei
- Emlékezetes presbíterek
- Beteg-é valaki közületek?
- Közgyűlésünkről jelentjük

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

VI. évfolyam 2. szám

BUDAPEST

1997. március-április

Dr. Bölskei Gusztáv püspök,
a Zsinat lelkeségi elnöke

A pünkösd evangélium örömeivel köszöntöm egyházunk közösségében a hat esztendő Presbiteri Szövetséget, s az ötödik évét betöltött „Presbiter” című lapjukat.

Az első pünkösdkor a Teremtő Lélek hatalma gyülekezetté formálta a Jeruzsálemben egybesereglett embereket, akiken beteljesedett a prófétai szó. Átjárta őket a Lélek tüze, mozgásba hozta a szívüket, rádöbbenetette őket arra, hogy az Isten akaratával szembe szegült világért az Atya a legdrágábbat adta oda. A Lélek kimozdította őket érzéketlenségükből, legyőzte félelmeiket, elhitette velük, hogy a bűnbánatra és megtérésre jutott ifjakat és véneket tudja és akarja használni örökkévaló terve megvalósításában.

A pünkösd nem más, mint a Szentlélek által fogantatott Fiú hatalmas toborzása, sereggyűjtése a

A LÉLEK JELENLÉTÉBEN ÉS VEZETÉSE ALATT

maga számára. Sokféle „lélek” követel helyet magának a világban és az életünkben. Ezért is fontos, hogy különbséget tudjunk tenni a lelkek között, s Isten Lelkének vezetésére merjük bízni életünket, gyülekezeteink, egész anyaszentegyházunk és a teremtett világ életét. Isten Lelke úgy kapcsolódik a mi lelkünkhöz, hogy bizalmat ébreszt bennünk maga iránt. Ráébredt arra, hogy mit jelent Isten gyermekeinek lenni, megszabadulva a bűn szolgaságából, felismerve azt a kiváltságot, hogy mit jelent Krisztus örökösársának lenni.

De hogyan vezet bennünket a Lélek? A Szentírás tanúsága szerint a Lélek mindig kiszámíthatatlanul jön ebbe a világba, nem áll módunkban irányítani vagy befolyásolni az Ő jelenlétét. Úgy is mondhatnánk, hogy bejelentés nélkül jön hozzánk. Bejelentés nélkül általában csak azokat látjuk szívesen, akiket ismerünk, barátainkat, családunk tagjait. Isten Szentlelke nem ellenségként, nem ismeretlenként, nem rosszakaróként tör ránk, bizonyosak lehetünk benne, hogy javunkat akarja. Ezért lehet könnyörögni az Ő jövetelért, tudva azt, hogy az Ő jelenléte képessé tesz bennünket arra, hogy ki tudjuk mondani az Isten akaratára szerinti szavakat, s meg tudjuk cselekedni a Krisztus követőikhez illő cseleke-

deteket. A Szentlélek által adja meg Isten az övének azt a szükséges lélekjelenlétet, amivel az Ő örök akaratát itt és most fel tudjuk ismerni, s annak megfelelően tudunk élni. A Szentlélek nem azért jön, hogy elragadjon bennünket ebből a világból, hanem azért, hogy kiragadjon az Istentől való távolság, a félelem, a magányosság mélységéből.

A Lélek által betöltött emberek tudnak ma is igazi lélekjelenlétről tanúságot tenni a gyülekezetépítésben, a misszióban, az evangélium teljes üzenetének megszólaltatásában és megélésében.

A Presbiteri Szövetség a Magyarországi Református Egyház közösségében arra a szolgálatra vállalkozott, hogy tudatosítsa tagjaiban a presbiteri tiszt bibliai-reformátori értelmét, tanulással és tanítással tegye alkalmassá a presbitériumokat küldetésük betöltésére. Ez a szolgálat nem válhat sablonossá, hiszen van olyan gyülekezet, ahol a presbítereknek van nagyobb szükségük a buzdításra, van, ahol a lelkipásztort jó emlékeztetni arra, hogy tekintse a presbítereket valóban munkatársainak. Az 1999-ben esedékes általános presbiteri tisztújításra tekintve is kiemelt fontosságú az a sokrétű

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

munka, amelyet egyházmegyékben, egyházkerületi szervezeteiben végez a Szövetség, s amellyel számom tartja a határon túl élő magyar református presbiterek gondjait. Ebben hasznos segítséget nyújt lapjuk, a Presbiter. Együtt könyörögve a Lélek erejéért, adjunk hála Istennek az elvégzett szolgálatokért, s kérjük az Ő áldását az elkövetkező esztendőkre, hogy gyülekezeteiben, presbitereiben, lelkipásztoraiban egyaránt megleveledett Magyarországi Református Egyházként léphessünk át a harmadik évezredbe.

Bölcsei Gusztáv

Dr. Bölcsei Gusztáv

MITŐL LELKI A LELKI EMBER?

1. Attól, hogy számára a Lélek gondolata élet és békeesség (Róm 8,6).
2. Attól, hogy a Lélek szerint él és jár (Gal 5,25).
3. Attól, hogy termi a Lélek gyümölcseit: szeretetet, örömet, békeességet, hosszútűrést, szíveséget, jóságot, hűséget, szelűséget, mértékletességet (Gal 5,22).
4. Attól, hogy a Lélek vezérli őt, nem más törvénynek vagy „vezérnek” enged (Gal 5,18).
5. Attól, hogy tudja, mi a Lélek gondolata (Róm 8,27).
6. Attól, hogy az Úr Lelke által „kivívott” szabadságban él (2Kor 3,17).
7. Attól, hogy Lelkében vet, s örök életet arat (Gal 6,8).
8. Attól a boldog ismerettől, hogy a Lélek által Isten gyermeke (Róm 8,16).
9. Attól, hogy a Lélek kardjával, az Igével van felfegyverkezve, s azzal hadakozik, nem pedig méltatlan, tisztátalan eszközökkel (Ef 6,17).
10. Attól, hogy a szelűség Lelkével kész és képes egymás terhének hordozására (Gal 6,12).

B.R.K.

PÜNKÖSDI IMÁDSÁGOK

Uram! Áldott légy az Egyház születésnapjára, Pünkösdedre. Áldott légy, hogy Megváltónk teste – az Egyház – itt van közöttünk. Nyisd meg egeidet, áraszd ki Lelkedet! Mennyei Gulamb, égből jövő Tűz, Istennek Lelke, jöjj, mert szívünk és az egész világ békétlen, beteg, közönyös. Jöjj és szállj reám! Jöjj és zúj végig az egész világon, Egyházadon. Jöjj és keresztesd meg minket tűzzel. Hatalmaddal, erőddel ragadj meg engem, ragadd meg egyházamat, hogy lehessen én is, egyházam is, az Igazság oszlopa és támasztéka, hogy magasra emelhessek a Krisztust, hogy mindenki meglássa, megismerje és eljőjön a Te Országod.

Szentlélek Úr Isten! Jöjj mint harmat, csendes eső és termékenyítsd meg lelke-

met hittel, szeretettel. Vigasztalásnak Lelke, szállj alá, a sérelmes szíveket kösd be, s minden hidegséget űzz el, ama mennyei szent tűzzel, Amen.

Szentlélek Isten! Te mennyei édes Atyának és a társunkká, barátunkká és testvérünké lett Jézus Krisztusnak Lelke vagy. Tölts el bennünket is. Vigasztalj az egyedülletben és gyászban, bátoríts felelmeink között. Emléke-

tess Jézus szavaira, és taníts szólni akkor, amikor számot kell adnunk hitünkről. Taníts hűséges társakká lenni, úgy vigasztalni egymást, ahogy te vigasztalsz. Tégy olyan határozottakká és bátrakká Atyánk akaratának cselekvésében, amilyenekké a tanítványokat tetted. Amen.

A HEIDELBERGI KÁTÉ A SZENTLÉLEKRŐL

Az 53. kérdés így hangzik: Mit hiszel a Szentlélekről? A válasz pedig: „Hiszem először, hogy Ő egyenlő, örök Isten az Atyával és a Fiúval. Másodsor, hogy Ő nekem is adott, engem igaz hit által Krisztusnak és minden Ő jótéteményének részesévé tesz, vigasztal és velem marad mindörökké”.

Barth Károly kátémagyarázatában, amit 1947 nyarán a bonni egyetemen tartott, ehhez a válaszhoz megjegyzi: az Apostoli Hitvallás központi üzenete annak harmadik szakaszában hangzik fel. Ez így szól: Isten nem akar rajtam kívül maradni, hanem bennem is akar lenni, Ő nekem is adott. Isten bennünk – deus in nobis! Minden újprotestantizmus ellenére! De mit jelent ez az „Ő nekem is adott...?” Ezt nem szabad statikusan félreverteni. Krisztus hitemnek alapja, még akkor is, ha az én hitem csak pislákoló gyertyaláng. De hit, s ezáltal Krisztus minden jótéteményének részesévé válok. Hit által vesszük át Istentől azt, amit nekünk is készített. Hiszem azt is, hogy a Jézus Krisztusban rajtam kívül már adott (hiszen születésem előtt ezredévekkel Ő már mindent megtett érttem) vigasztalásnak is részese vagyok (vö. az 1. kérdés-felelettel). Ez pedig nem múlt, hanem végérvényes történet – mögöttünk, értünk, a Szentlélek által.

Gerold Meili svájci református lelkész pedig 1988-ban megjelent gyülekezeti kátémagyarázatában rámutat: Jézus személyében Isten velünk van, a Szentlélek által pedig bennünk és közöttünk van. Nem mi választottuk Krisztust, hanem Ő választott minket (Ján 15,16). Éppen így a Szentlélek sem a mi természetünkből adódik, s nem „vallásos adottság”. A pszichikai töltés még nem Szentlélek! Természetünktől fogva ugyanis mi magunkat állítjuk a világ, a kegyesség, sőt imádságunk középpontjába. Szeretnénk körrebbek, kegyesebbek és példamutatóbbak lenni, mint a többiek. Ugyanakkor szenzációra és csodákra éhezünk. Mindez nem a Szentlélektől jön. A Szentlélek ajándéka nem egyszeri, s nem lehet időben behatárolni. Ő önmagát „nekem is adja”, amikor csak Ő akarja. Ha hitemben meggyengülök, szkeptikussá, örömtelenné, közönyössé válok, az

Egyházunk veteményeskertjei

A Budapest-Déli Egyházmegye presbiteri csendesnapot tartott február 8-án a Baár-Madas Református Gimnáziumban. A csendesnap fő témái iskoláink és az értük vállalt szolgálatok. Az alábbiakban *Takaró Mihály*, a Dunamelléki Egyházkerület iskolaügyi főtanácsosa előadásának legfontosabb részeit ismertetjük Presbiter Testvéreinkkel.

Az iskolaügy áttételesen életigenlés, az egyház holnapja. A református iskolák az egyháznak veteményeskertjei. Iskolaügyünk egyben stratégiai kérdés is. Jelenünk ismeretéhez szükségeltetik a múlt ismerete. Az államosítás pillanatában, 1948-ban Magyarországon az iskolák 62%-a egyházi iskola volt, ma ez az arány 2,9%. A hazai libertinus tömegkommunikációs médiák e tények ellenére naponta félretájékoztatják a polgárokat, sulykolják a valótlan, miszerint az egyház agresszív módon terjeszkedik, már-már elfoglalták az állami iskolák szerepkörét. Statisztikai mérések igazolják a manipuláció romboló hatását, a megkérdőjelezett személyek az egyházi iskolák jelenlegi arányát 20%-ban becsülték meg. A történelmi egyházak – református, katolikus, evangélikus, és a zsidó hitközösség – a jelenlegi magyar költségvetésben 0,7 ezreléket képvisel. Ez az összeg mintegy 4 milliárd forint, ez olyan csekély, hogy egy nagyobb kórház éves költségvetési támogatásával egyezik meg.

Jelenleg 92 nevelési, oktatási intézménye van a Magyarországi Református Egyháznak óvodától főiskolai egyetemig. A megoszlás az ország négy egyházkerületében nem egyenletes. A Duna vonalától keletre helyezkedik el iskoláink több mint 90%-a, a Dunántúlon mindössze hét iskolaintézményünk működik. Fél Magyarországon alig vagy egyáltalán nem található református iskola. A legnagyobb iskolafenntartó a Dunamelléki Egyházkerület 36 nevelési intézménnyel, közel ugyanekkora a Tiszántúli Egyházkerület.

Az iskolatípusok megoszlása – alap-, közép- és felsőfokú iskolák – szerint az óvodai és alacsony iskolák létesítése a legsürgetőbb. Köztudott, hogy a legnagyobb hagyományai középiskoláinknak – Sárospatak, Debrecen, Pápa, Csurgó, Budapest, Zilah, Kolozsvár, Nagyenyed stb. – vannak, ezért a '90-es társadalmi változás után a Magyarországi Református Egyház egyházpolitikája arra irányult, hogy alapvetően azokat az intézményeket szerezzük vissza, amelyekben középiskolai oktatás folyik és a legkönnyebb visszaállítani a megtört és szétszakított kontinuitást. Ma egyházunknak 19 gimnáziuma van, szinte teljes egészében sikerült „visszaszerelnünk” történelmi középiskoláinkat. (Államosítás előtt a Magyarországi Református Egyháznak 1246 oktatási intézménye volt a mai 92-vel szemben. Így nézett ki a „klerikalizáló Antall-kormány agresszív politikája”.) Visszajött Sárospatak, a miskolci gimnáziumunk, Törökszentmiklós, az ősi mezőtúri kollégiumunk, hódmezővásárhelyi gimnáziumunk. A Dunamelléki Egyházkerülethez visszajött a híres kunszentmiklósi Baksay Sándor Gimnázium, a kecskeméti kollégium, a kiskunhalasi Szilády Áron Gimnázium, a fővárosban a Baár-Madas és a Lónyay gimnáziumaink. Vadonatúj liceumunk van Gödöllőn, ahol eddig sosem volt egyházunknak középiskolája. A katolikus püspöki székhelyen, Pécsen általános iskolánk és gimnáziumunk és kollégiumunk van. Visszatért két híres ősi dunántúli kollégiumunk, a pápai és a csurgói. Középiskolák tekintetében jól áll egyházunk – állapította meg *Takaró Mihály* főtanácsos.

A tervekben szerepel Szentendrén egy középiskola és kollégium beindítása, hiszen Budapestről északra lévő területeknek nincs középiskolája. Tolna megyében és Vértesalján szintén tervezi egyházunk iskolák telepítését. Szakmunkásképzésben a dunavecsei iskolánk jeleskedik, ahol gazdaasszony

A HEIDELBERGI KÁTÉ A SZENTLÉLEKRŐL

(folytatás)

azt jelenti, hogy elfordultam a Szentlélek áradásától. „kikerültem” a fűvő szelet, kitértem a Lélek befolyása elől. De Ő vár, hogy hívjuk Őt újra. Azoknak adja önmagát, akik üresnek vallják magukat, akik koldusok Előtte, s ezt Neki mondják el egyedül. Akkor megtörténik a csoda: megtapasztaljuk vigasztalását, velünk maradását, a Krisztus javaival való bővülkedés áldását és örömet.

Heidelberg/Budapest

Békefy Lajos

képzés is folyik. Nemcsak a hagyományos gimnáziumi oktatással kell foglalkoznunk, nyitni kell a szakközép- és szakközépiskola típusok felé.

A legrosszabbal az óvodai intézményekkel áll a Magyarországi Református Egyház. Egyházunk új oktatási stratégiájának legfontosabb része az óvodai és általános iskolai fejlesztés, hiszen az oktatási piramis fundamentuma e két nevelési intézmény, hogy a gimnáziumi és felsőfokú iskoláink is kiváló református embereket, értelmiségieket bocsássanak ki „viharvert” hazánk jövőbeli sorsának jobbítására.

Felsőfokú intézményeinkben: Debrecenben, Nagykovácsán képzik református tanítóinkat, Budapesten a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karán tanárképzés folyik. Kecskeméten állam- és jogtudományi képzés történik, és rövid időn belül – ez év szeptemberétől – a fővárosban, Újpesten kezd el működését a nappali tagozatos jogász-képzés. Felsőoktatási struktúránk építése befejezettnek tekinthető. (A hittudományi, teológiai képzés nem tartozik ebbe a szerkezetbe.)

A legfontosabb és legégetőbb teendők az óvodai és elemi iskolai ügyekben várnak egyházunk veteményeskertjeinek gondozóira.

Szüle Zsolt
presbiter

GONDOLATOK A PRESBITERI MUNKÁRÓL

Isten szent kegyelme folytán napjainkban történik református egyházi életünk megújulása, intézményhálózatunk kibővülése, rendezvényeink sokrétűbbé válása. Mindezek létesítéséhez és működtetéséhez egyre több munkáskéz szükséges – mert sajnos, ez a folyamat nem zajtalanul halad előre, hanem számos, nem várt akadály nehezíti meg. Bár a munka oroszlánrészét az egyházi alkalmazásban dolgozó lelkipásztorok, nevelők, hitoktatók és más alkalmazottak végzik – nélkülözhetetlen az *aktív presbiteri munka is.*

Ennek kapcsán két kérdés merül fel:

1. Kik legyenek presbiterek?

2. Milyen munkát végezhetnek a gyülekezetekben a presbiterek?

1. Kik legyenek presbiterek?

a) Elsősorban és mindenkifelett református keresztyén hitű, istenfélő, példás erkölcsű, tekintélyes férfiak és nők, akik mind kiváló ítélőképességükkel, mind saját tevékenységükkel tudják a gyülekezetet segíteni.

b) Létszám maradhat a régebbi, nagylétszámú gyülekezetektől „örökölt”, 40–50–60 fős presbitérium is. Igaz ugyan, hogy a nagyobb létszámú presbitérium nehezebben hívható össze – de az is igaz, hogy nagyobb tömeget „vonz” a gyülekezethez. Azt pedig, hogy egyes gyülekezetekben miképpen kell csökkenteni – csak is az illető gyülekezetben szabad eldönteni. A legidősebbeknek a „tisztelőbeli presbiter” cím adományozásával meg kell adni a „nyugdíjazás” lehetőségét – és helyükbe újakat választani. A tisztelőbeli címet is meg kell hívni minden presbitériumi és gyülekezeti rendezvényre, s meghagyni *szavazati jogukat* – csupán a jelenlétüket és munkavállalásukat nem kell elvárni.

c) Az *aktív presbiterek* között jó, ha van minél több fiatal, középkorú vagy új nyugdíjas férfi és nő. Szerencsés, ha minél több, még aktívan dolgozni tudó *szakember és értelmiségi* van. Igen jó lenne, ha mindenkinek volna egy-két „presbiter tanítványa”, egy-két 18 év fölötti leány vagy fiú (gyermek, unokája, „lelki gyermeke”), akiket magával vinne a presbitériumi, gyülekezeti rendezvényekre – és „belenevelni” a presbiteri munkába. Így gondoskodhatnánk az örökünkbe lépő, egyházvezető utódokról! A legméltóbb fiatalok pár évi bizonyágtétel után el-

nyerhetnék az „ifjú presbiter” vagy „előpresbiter” rangot. A *pőtpresbiter* elnevezés a meglett korúak számára megmaradna – csak majd idők folyamán válhatná fel az „ifjú presbiter”; ez lenne a *folyamata* a presbiterré nevelődésnek.

d) Az „ifjú presbiterek” aztán *kötelezően* vennének részt a most kialakítandó *presbiterképzésben*, és csak ezután lehetnének teljes jogú presbiterek. A most elkezdett presbiterképzés *gyülekezeti formája* tűnik a leghasznosabbnak és legmegoldhatóbbnak.

e) Minden presbiter, tisztelőbeli presbiter, pőtpresbiter és ifjú presbiter kapjon *PRESBITERI LAP*-ot; egy szépen díszített, igei idézettel ékesített, nevet, személyi adatokat tartalmazó, aláírásokkal, bélyegzővel ellátott kartonlapot, amelyet az illető büszkén tehet okmányai közé. (Karcagon ezt 1993-ban megcsináltuk; van, aki bekereteztette.)

2. Milyen munkát végezhetnek a gyülekezetekben a presbiterek?

a) A presbiteri tisztség nemcsak illendővé, hanem *kötelezővé* teszi a templomba járást, az egyházi életben, a gyülekezeti rendezvényeken való aktív részvételt, a szerény, szorgalmas, erkölcsös életet.

b) A presbiteri megbízatás nem ítélőmesteri szék – amelyen ülve csak bíráltni lehet –, hanem *komoly felelősséget igénylő feladat*, amellyel a presbiter a gyülekezetért munkát vállal és végez.

c) Az *adakozás* (perselypénz, járulék, adományok stb.) a *presbiter elsőrangú kötelessége* ugyan – igen szükséges, hogy a szakmunka végzésére képes, *tevékeny presbiterek* a templom, iskola, óvoda, parókia fenntartásához *saját szakmunkájukkal* is hozzájáruljanak. Így pl. a kőműves a vakolatjavítással, a szobafestő a meszeléssel, a bádigos az esőcsatorna-javítással, az ács kerítésjavítással, a villanyszerelő vezeték-, konnektor-javítással; a nevelő ifjúsági és gyermekmunkával, más értelmiségi lapszerkesztéssel, előadástartással, testvérgyülekezet látogatásának szervezésével és vezetésével, fenyképzéssel, szeretetvendégséggel, énekkar szervezésével, betegek látogatásával, külföldi kapcsolatokkal, és így tovább. Mindezek a *gyülekezeti élet erősödését szolgálják.*

Dr. Fazekas Mihály
Karcag

Vékey Tamás

A TISZTESSÉG KIÁLT

*Az érintkezések pontjaiban áll a front,
amikor a tisztesség kiált,
amikor zúrvávar csahol.*

*Ki értfiet embert,
ki hallhat szót,
amikor szószegés mérgez,
s viták heve mar.*

*Harangozz lélek,
gyújts tüzet dal,
ha csak az van,
aki létet pusztít
s már az anyaméhéből
gyermeket,
Nemzetünk jövőndő
arcát összetöri,
megöli.*

*Létünkben az erdők
összevitáztak,
mikor
fölrobbant
az érintkezések pontja –
mikor a Nemzet sírboltja
megfiasadt.*

*Harangozz lélek,
gyújts tüzet dal!
Mert ha nem teszed,
a Nemzet – b e l e h a l !!!*

A lelkes-költő nemrég megjelent „Aldás és erő” című kötetéből. Kiadta a Dunamelléki Református Egyházkerület. Szerkesztette: Pápai Szabó György

Emlékezetes presbiterek

alistáali LAKY ADOLF
(1829-1910)

Haszonelvű, materialista, ateista korban hozzá kellett edződnünk a gátlástalan ember- és népellenes jelenségek tömegéhez. Akérkedő kivagyiság pöffeszkedik. Lenézik a becsületesen iparkodót. Az „csak” dolgozik. Aki pedig tesz is valamit a közjóért – s nemcsak „sikerdíjakra” spekulál –, azt élehetetlennek, nem egyszer a gátlástalanok ellenségének tekintik. Már nem is tanítják azt, hogy ami ma szép, ami a közjót szolgálja, az mind hajdani jötevők áldozatos életének gyümölcse, s ajándéka nemzetünknek, egyházunknak. Petőfi verseit egy csizmadia mester adta ki először. Ősi kollégiumaink, templomaink személységes áldozatból, kétkezi munkával, imádásos szeretetből épültek a köz javára.

Budapest legszebb református temploma, a Fásori – hajdanán Vilma holland királynőről nevezték e fásort – Laky Adolf híhetetlenül nagyelkű adományából épült fel. Laky Adolf „csak” egy iparos volt. Édesapja Laky Károly abban az időben telepedett meg Pesten, amikor a város még csak a Múzeum körülig terjedt. Régi Habsburg császári rendelkezés tiltotta, hogy „a katolikusok”, azaz protestánsok Pest városában letelepedhessenek. A reformkorban megszűnt e rendelet érvénye. Laky Károly az elsők között telepedett le a városban. Arany- és ezüstműves mester volt. A szerveződő református eklézsia kurátora. A Széna-piaci, ma Kálvin-téri templom még nem volt használatban, amikor fia: Adolf a szent keresszéghen részesült a parókiális épületben.

Adolf édesapja mellett tanulta ki a mesterséget. Majd Párizsban tanult tovább. 1855-ben vette át apja műhelyét. Ő már nemcsak mestere, de művésze lett a szakmának. A következő fontosabb adatokat Kovácsy Sándor Kálvin-téri főgondnok emlékiratából tudjuk, melyet 1912-ben Laky Adolf halálának második évfordulóján mondott el. Eszerint az 1867-es koronázásra vele javították ki a

sérült királyi koronát. Ő készítette azt a két nagy méretű ezüstkazettát is, melyben az uralkodó párnak átadták a nemzet ajándékait. Ennek nyomán igen sokan nála rendelték ékszereiket. *Koós Judith* művészettörténész közlése szerint rövid ideig maga is gondnoka volt eklézsiajának.

Élete csendes életét. Élete nyolcadik évtizedében írta be nevét egyháza történelmébe. Ezt is úgy tette, hogy senki erről tudomást ne szerezhessen. 1908. április 25-én déli 12 órára magához kérte egyháza akkori főgondnokát. A meglepődött főkurátornak 300 000 aranykoronát adott át hangtalanul egy kis írás kíséretében: „Egy úr, ki nevét nem akarja megmondani, felkért engem, hogy a mellékelt 300 000.-koronát kézbesítsem a pesti református egyház gondnokságának azon határozott kikötéssel, hogy ezen összeg csatoltassék a Pesten VI-VII. kerületben építendő református templom alapjához, de más célra semmi szín alatt sem szabad felhasználni ezen összeget. És ha ezen ajándék nyilvánosságra nem hozatik, számíthat az egyház arra, hogy hasonló célra jövőben még jelentékeny összeg fog adatni.” S ezzel magára hagyta a meglepődött főgondnokot. Ő még fél egy előtt a bankba ért. Kiderült, hogy ezen összeget két órával korábban Laky Adolf vette ki onnan. Ez az összeg lett a fásori templom építésének megalapozója.

Mivel a titok titok maradt – Laky Adolf 1910. október 6-án elhalálozván – végrendeletileg még majdnem egymillió aranykoronát hagyott egyházára. (Akkoriban egy tehén ára kb. 20 aranykorona volt.) Az összeg nagyobb hányada szintén a Fásori templom építését szolgálta. Kisebbsége megosztott a zuglói templom-építés, a Bethesda kórház, a protestáns árvaház, a budapesti, debreceni, pápai főiskolák diakónussegélyező alapítványai között.

Laky Adolf adománya a Fásori templom építésének költségeiből 2/3 részt fe-

dezett! Lehetővé tette a legkiválóbb művészek közreműködését, nemes anyagok felhasználását. Az ablakok Európa leghíresebb üvegfestőművészeinek *Róth Miksának* az alkotásai. A tervező és építő: *Árkay Aladár* a magyar szecesszió mestere. Mondhatná valaki: „Akinek van, adhat.” Korunk tapasztalata: akinek van, nem törődik a közszel. Laky Adolf joggal élhetne volna fel mindazt, amit becsületos munkával keresett. Ő már nem érte meg a templom felszentelését. S arról sem tudhatott, hogy mily’ sok embernek jelentett áldásforrást e templom. Bizonyosan örült volna, ha a nagy evangelizációk után hazahömpölygő emberek énekét hallotta volna: „Drága hír: Jézus él! Most kegyelme napja van...” Arcképét *Deák-Ébner Lajos* festette meg. A templomkertben álló bronz portrét az I. világháborúban fiatalon elesett *Raith Béla* készítette.

A Kálvin-téri egyház főgondnoka így fejezte be emlékiratát: „Laky Adolf élete elmúlt. Egyházunkban az ő nemes egyénisége örökké élni fog és nekünk Istentől az a forró kérésünk, hogy az ő élete és munkálkodása a jelen és a jövő nemzedéknek példaképpen szolgáljon. Hozzá hasonló embereket sokat adjon a magyar hazának és református egyházunknak. Mert akkor nem kell aggódnunk nemzetünk jövője felett, s bizhatunk abban, hogy hazánk és abban a mi református Egyházunk hatalmas és nagy leend.”

BETEG-É VALAKI KÖZÜLETEK?

– LELKIGONDOZÁS SÚLYOS BETEG ÁGYA MELLETT: IDŐS EMBEREK LÁTOGATÁSA –

Isten népe nem „közönség”, hanem „közösség”. Ez azt jelenti, hogy az eklézsia tagjai – az élő szervezet módjára – szervesen és egymásra utaltan: összetartoznak. Krisztus Urunk ezt olyan fontosnak tartotta, hogy – amint a Máté 25,31-46-ban olvashatjuk – mindenben és mindenkor sorsközösséget (szolidaritást) vállal: azonosul övével. „Bizony mondom néktek, amennyiben megcselekedtetek eggyel emez én legkisebb atyámfiai közül, énvelem cselekedtetek meg.” A mulasztást hasonlóképpen tekinti az „utolsó ítélet” nagy vizsgálója alkalmával!

Az emberséges tennivalók részletes felsorolásának egyik fontos tétele: „...beteg voltam és meglátogattatok...” Több tehát a beteglátogatás, mint egyszerű udvariassági tisztességtétel; igen bizony: istentisztelet! Ezt megszívlevélle kell tehát gyakorolnunk.

Jól szervezett gyülekezetben elevenen működik a „híradó szolgálat”. A körzetlátogatók, iratterjesztők, presbiterok, de általában az egyháztagek figyelemmel kísérik: ki miért nem látogatja a gyülekezeti alkalmakat – megsértődött valamiért? – Újonnan költözött a területünkre és még nem tájékoztatta őt senki a közösségbe kapcsolódás lehetőségeiről? – Vagy talán éppen beteg?

Elsőrendben, természetesen, a lelkipásztor tiszte és feladata a beteglátogatás: kórházban éppúgy, mint kinek-kinek az otthonában. Őt segítik – olykor helyettesítik – a gyülekezeti munkások, jószereivel a presbiterok. Nem nagy csapatban, hanem inkább párosával.

Tájékozódni kell: vajon a beteg kéri, igényli-e a látogatást, vagy elzárkózik

előle. Erőltetni semmiképpen sem szabad. Ha netán mégis (meggondolván magát) az utolsó pillanatban „visszamonddja” a beszélgetést (pedig előzőleg még ő kérte), vagy álomba merült (ami nagyon fontos az egészsége szempontjából), a világért se szabad „szorgalmazni” a „lelkigondozást”. Ilyenkor a hozzátartozókkal, családtagokkal – esetleg a másik szobában – váltunk néhány szót és imádkozunk. Hosszas bibliamagyarázat helyett egy-egy jóleveg kiválasztott „helyén mondott” Ige beszédesebb és hatékonyabb, mint a bőbeszédű kegyeskedés. Jó szolgálatot tesz egy-egy magunkkal hozott és emlékeztetőül adott igevers, amelyet bibliajelzőn, képeslapon, a gyülekezet templomának fényképén olvas(gat)hatnak majd a házbeliek együtt a beteggel. A látogatás kitűnő alkalmak lehet az iratterjesztésre, vallásos traktátusaink, sajtótermékeink odaajándékozására. Ilyenkor nincs helyén az adománygyűjtés, az üzletelés, a kiadványok árusítása.

Ne feledjük, a betegnek fő gondja, legégetőbb problémája: egészségi állapota. Türelmesen meg kell hallgatni a sokszor nem is olyan „szórakoztató”, aprólékos elbeszéléseket, panaszokat. A megértő, együttérző hallgatás rokonszenvet ébreszt; többet mond, mintha kioktató, kezetes szövegekkel leckéztetné a lelkigondozó az illetőt. Gondoljunk csak Jób barátainak elrettentő példájára, akikre azt mondta nagy keservében a kínlódva szenvedő: „Nyomorult vigasztalók vagytok ti mindnyájan!” (Jób 16,2).

Mielőtt beteglátogatásra indulnánk: imádkozunk, kérjük Urunk segítő kegyelmét! Olyan fontos ez, mint az orvos „bemosakodása” a műtét előtt. És tájékozódjunk a betegség, a családi körülmények és egyéb fontos dolgok felől. Legelemibb követelmény, hogy tudjuk a beteg nevét. (Szerfölött visszás volt egy alkalommal, amikor a lelkigondozó buzgón imádkozott Lajos bácsiért, közben a beteget Károlynak hívták.)

Évezredes bölcsesség, megfigyelés eredménye kristályosult Igévé a Példabeszédek 17,22-ben: „A vidám elme jó orvossággal szolgál, a szomorú lélek pedig megszáraztatja a csontokat.” A Krisztus követségében járó beteglátogató: jó hír vivő, tehát derűs, bizakodó lélek, akitől nem

idegen a vidámság sem. De a betegség, a szenvedés, kivált a halál küszöbén – nem tréfádolog. Erre gondoltam, amikor lelkipásztori naplómban lapozgatva felidéződött egy régi emlékem.

... Mintha csak tegnap történt volna. – Meglátogattam a kórházban azt a főorvos-asszonyt, aki annak idején a szanatórium-ban gyógykezelésemet irányította. – Négyszemközt akar veled beszélni – szöjt a férje a folyosón. – Ő nem tudja, milyen súlyos az állapota, vigyázz, kérlek, ne légy „halálmadár”, mondjal neki inkább vicceket, vidítsd fel szegényt. A nagybeteg fölcillanó szemmel üdvözölt, aztán egykettőre „rátért a tárgyra”. – István – mondta – nekem áldiagnózt mutattak, megpróbálnak azzal hitetni, hogy nem sokára felépülök. De én tudom, hogy nem sokára meghalok. Mondja, mi vár rám? Megsemmisülök?... Akkor mi értelme volt ennek az egész életnek?! Maga hiszi a feltámadást? Mi lesz majd velem?

És én akkor elmondtam neki egy gyermekkori élményemet. – Először utaztam Pestre. Álltunk édesanyámmal a gyömrői állomáson. Ahogy Maglód felé néztem, riadtan láttam, hogy a sínek a látóhatárnál összeérnek. Hát akkor ott megáll a vonat; hogyan jutunk be Pestre?! Édesanyám meg biztatott: – Ne félj, van tovább! Menet közben meggyőződhetek róla, hogy ami téged aggaszt, az csak látszat „vég”. És én hittem édesanyám szavának és végül is meggyőződhettem róla, hogy túl a szemhatáron, célba lehet érni... Akkor, ott a kórházi ágy mellett (a modell alapján) szóltam arról, hogy mi, hívő emberek „hitben járunk, nem látásban” (2Korinthus 5,7). És hogy „mi” lesz velünk a halál után, nem tudom, de azt igen, hogy „Ki” lesz velünk: Jézus Krisztus, a szeretet és a feltámadás Ura, Aki helyet készített nekünk „ama mennyei hajlékokban”. A nagybeteggel együtt imádkoztunk Hozzá; kértük irgalmát, kegyelmét, segítségét. És a „halál jegyese” megnyugodott, megbékélt szívvel, mosolyogva intett búcsút, a viszontlátás reményében.

A férje később természetesen megtudta, mi szerzett olyan derűs békességet a hitvesnek. És ő is Jézusra nézett, amikor a koporsót a sírba eresztették.

Hegy-Füstös István

Miről írt lapelődünk 60 évvel ezelőtt?

„Üdvözet a felvidéki presbitereknek”

A Magyar Református Presbiteri Szövetséget 1926-ban hívta életre a magyar reformátusságnak elhunyt, de haló poraiban is áldott vezére, dr. Baltazár Dezső debreceni püspök. Életre hívta azért, hogy jelezze a magyar reformátusságnak a tősgyökeres magyar népre támaszkodását. A mi egyházalkotmányunk a presbitériumon épül fel és a zsinatban csúcsosodik. Tudjuk jól, hogy az egész gyülekezet szervezése és vezetése más képet mutat, ha az ország presbiterei átértik a magyar református egyház nagy céljait és az egész magyarságnak tesznek szolgálatot, amikor a református lelki szabadságot erősítjük. Az Országos Presbiteri Szövetség kiadja a „Magyar Presbiter” c. lapját s ebben közli irányításait, seregbe hívó szövegét, református és nemzeti célok szolgálatára segítő útmutatását az egész ország számára. Minden második évben sokezer presbiter részvételével országos presbiteri konferenciát tart: Debrecenben (1926), Budapesten (1927), Miskolc-Diósgyőr (1929), Debrecen (1931), Nagykőrös (1933), Sárospatak (1935), Székesfehérvár (1937) mindmennyi állomásai és fokról-fokra való fejlődésének tanúi! 1934-ben megszervezte a Presbiteri Szövetség az Országos Református Lelkészi-Egyesülettel együtt az első magyar református egyházművészeti kiállítást Budapesten hatalmas sikerrel. Minden esztendőben egyházmegyénként megtartja körzeti presbiteri konferenciáit, ahol a központi kiküldött is előadásával részint tájékoztatást ad, részint útmutatást a nagy összetartás kifejlesztésére. A presbiteri konferenciák deklarációiban egyházunk legégetőbb

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkesztő: Hozzájárul: 1000 Ft Folyóirat: Reformátusok Helyettes: Debrecen 11 Helyettes: Debrecen 11	Főszerkesztő: DR. BALTAZÁR DEZSŐ Főszerkesztő: DR. BALTAZÁR DEZSŐ	Kiadó: DR. BALTAZÁR DEZSŐ Kiadó: DR. BALTAZÁR DEZSŐ
---	--	--

problémáit érinti és nem egy alkalommal volt lehetősége a külföldi protestantizmus képviselőit is vendégül látni, mert az egész külföldi protestantizmusa megilletődve ismerte el, hogy a presbiterek megszervezésében a magyar református egyház az elsőbbség.

Ebbe a szervezetbe, ebbe a munkacsoportba hívunk Titeket is!

Bocskay, Bethlen, Rákócziak hadai mikor Istenért és szabadságért harcoltak, a Felvidéken vonultak végig. Hozzájuk vissza ezeket a lobogókat, amelyekre írva van a szöveg: „Pro Deo et Libertate!” Istenért és Szabadságért! Nektek, a próbát viselt és a súlyos próbát kiállott és az egyház és nemzet szolgálatában hűséggel kitartott presbitereknek kell felmutatnotok ezt a zászlót mindnyájunk előtt! És ez előtt a zászló előtt meg kell szegyenülniök apró jelszavak, hasznos leső pártok, zene-bonás csoportok tarka-burka zászlóinak, melyeken feketétől a vörösig mindenféle szín feltalálható. Jeruzsálem földjére az igaz Isten imádságát azok hozták el teljes tisztaságban, akik a babiloni vizek mellől jöttek a hosszú fogság nyomorúságából.

Jöjjetek ezzel a tiszta lánggal s építsük együtt Jeruzsálem kőfalait!

Dr. Csikosz Sándor

EMLÉKEZÉS

Szabolcska Mihály verse nyomán

Szabolcska Mihály 1861-ben született Ókésken (Pest megye). Párizsi és genfi teológiai tanulmányai után a Fővárosi Lapokban tűnnek fel versei. Már mint híres költő foglalja el ref. lelkészi parókiáját Felfaluban, 1892. Később Temesvárt lelkész. Meghalt 1930-ban (Szerb Antal: Magyar Irod. Tört. Magvető Kiadó, Budapest, 1972).

Országjáró hivatalos utam során találtam meg azt az emlékoszlopot, amelyen a felirat szerint: „Ezen a helyen állott az a ház, melyben Szabolcska Mihály 1861. szeptember 30-án született.”

Ezt az emlékoszlopot elrongálódott vaskerítés és gyom veszi körül a Kecskemét-Szarvasi, 44-es út 37. kilométerkövénel, a tiszakürti elágazás közelében, a szántóföld sarkán.

Útitársaim és a közeli gyülekezetek figyelmét kérem, hogy legalább egy-egy csoport virággal álljunk meg az emlékoszlopnál és hajtsunk fejet a református lelkész-költőre emlékezve. Az emlékoszlop és környezetének rendbetétele még nemesebb tett lenne.

Ezzel a verssel és ezt a verset újból átélve, emlékezem 41 évvel ezelőtt elhalt szüleimre, és Balázs Győző tanár úrra, aki ezt a verset megtanította velünk. Balázs Győző tanár úr a Miskolci Lévy József Református Gimnázium vallásstanára volt.

Dr. Gombos Miklós
Budapest, Külső-Kelenföld

ÜNNEPI HARANGSZÓ...

Ünnepi harangszó,
Vagy a szívem vágyja,
Ha bevon, ha bevisz
Az Isten házába:
Imádságomat én
Sohse' szedem szóra...
Hosszú olvasóra!

Egy-egy oszlop mellett,
Hol az Isten lát csak,
Befunyom szemem, hogy
Annál többet lássak,
S ott három halk sóhaj
Az én buzgóságom,
Összes imádságom!

Hogy a harmadikkal
Tőled mit kívánok?
Mindeneket látó,
Te tudod, Te látod!
S két öreg szülőmet,
Megáldod ezerszer,
– Mind a két kezeddél!

Az első sóhajom
Szárnyra kelő zsofár,
Angyalokkal zengő,
A te trónusodnál,
Kéhez csak szemem is
Fölemelni félek...
Én, parányi féreg!

A másodikkal meg,
A földet bejáróm,
S a mi köny, gyász csak van
Ezen a világon:
Odavinni hozzád,
Gyűjtöm egy csomóba,
Szívek gyógyítója!

Nem tudok a forrást védő kútról beszélni úgy, hogy ne szólnék előbb a samáriai szárazságról és szomjúságról.

Az Írás szerint Jézus Krisztus kétszer is járt Samária földjén: először akkor, amikor nem fogadták be Őt, mivelhogy Jeruzsálemba ment (Lk 9,51-53), másodszor pedig akkor, amikor szintén Jeruzsálemba ment Ő fogadta be az Őt be nem fogadókat (Lk 17,11-19). Történetünk szerint Jézus Galileába akart menni, de az Ő útja, bárhol is járt, mindig „Jeruzsálemmen” vezetett keresztül.

Samária földje most Panit, lakói ez a gyülekezet.

Samáriának gazdag történelmi múltja van. Már Jákób történetében találkozunk vele. Jákób, miután megszabadult Ézsautól, ezen a földön szabadult meg egy még nehezebb állapotól: önmagától. Itt, a Jabbók révén történt meg a halálos küzdelem, és itt történt az önmagától való megszabadulás is: „Nem Jákóbnak mondatik ezután a te neved, hanem Izráelnek; mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél” (1Móz 32,21-32). A győzelem öröme oltárt épített, amelyet így nevezett: „Isten, Izráel Istene” (1Móz 33,20), ami így is fordítható: Isten, a legyőzöttek Istene.

Ha Isten minket is legyőz, akkor Ő ma is a legyőzöttek Istene lesz.

Nincs senki, nem is lesz senki sóha olyan állapotban, hogy ne lenne szüksége a legyőzöttségre. Lehet, hogy több évtizeddel ezelőtt volt már az életedben egy ilyen legyőzetés. Ma nem lehetünk áldások úgy egyült, ha ez a legyőzöttség nem válik ismét valósággá számunkra. Engedjem hát, hogy az Isten legyőzöttje legyek, mert az Isten a legyőzöttek Istene. Hogyan történik ez?

Azt olvassuk, hogy Jézusnak Samárián kell általmennie. Súlyos szó ez a *kell*.

Galileába az út valóban Samárián át a legrövidebb, de ha egy zsidó adott valamit zsidóságára, kegyességére, egyáltalán nem ment át Samárián, hanem széles ívben elkerülte ezt a tartományt, a félzsidó samaritanusokat, akik pogányok voltak. A kerülő hosszabb, de könnyebb. Jézus a rövidebbet választotta, a nehezebbiket. Nem azért, mert ez az út rövidebb, de nehezebb, hanem inkább azért, mert neki Samárián *kell* átmennie, hiszen ő mindenkor azokat cselekszi, amelyek az Ő Atyjának kedvesek (Jn 8,29).

Ez a *kell* tehát nem földrajzi helyhez kötött, hanem a szeretet, az üdvösségadás kényszere. Azt jelenti, hogy szíve, mint a citera sír Moábert! (Ézs 16,11) Szíve mint a citera sír Samáriáért! Szíve mint a citera

sír ezért a gyülekezetért! Szíve mint a citera sír érted és értem! Hogyan tudjunk mi sírni mások szabadulásáért, amikor még a saját népünk szabadulásáért sem tudunk sírni! Hogyan tudjunk sírni a románokért, amikor még a magyarokért sem tudunk sírni, mint a citera! Hogyan sírjunk az elenségünkért, amikor még a mi népünkért sem tudunk zokogva zokogni!

Kell. Távolságokat legyőző *kell.* Szalézi Ferenc, Kálvin iskolatársa is meghallotta a küldő szót: Kinába és Japánba *kell* vinni az evangéliumot. Egy társával, minden háttéri biztosítás nélkül indult útnak, csak a szívében égett a szent tűz. A Gobi sivatagban vánszorogva, csonttá-bórré soványodva csak egy könyörgés tarthatta életben: „Uram, lelkeket adj nekem és minden egyébét vegyél el tőlem! Uram, add nekem Japán népét, add nekem Kína népét, más nem érdekel!”

Amikor e jegyzeteket írogattam, nyílt az ajtó és a feleségem elegánsan, mosolyogva, csinos csészében párolgó, illatozó kávét tett az asztalomra. Élvezettel szürcsölgetni kezdtem. És akkor a fenti gondolatok és a kávé utáni vágyam, kényelemszeretetem találkozott bennem – megítélően. Vajon nem vagyok-e én szürcsölgető tanítvány?

Nem vagyunk-e szürcsölgető egyház, lelkipásztor, vagy bárki más? És közben Samária pusztul.

Valaki megírta, ha jól tudom *Kitántorgó egyház* címen az Amerikába kivándorolt magyarok történelét. Ma már nem annyira Amerikába tántorgunk ki, hanem tudjátok, hova? A temetőbe. A Királyhágómelléki Egyházkerület területén évenként egy ezer lelkes gyülekezet pusztul el. Magyarországon évente egy 30 000 lakosú város tántorog ki a temetőbe. Jó lenne, ha ezen mindenki elgondolkozna. Nem könnyű kimondani, hogy még ebben a kitántorgó állapotunkban is nagyon gyakran „hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását” (Jer 8,11). Mert nem az a teljes igazság, hogy „szüljétek, magyar anyák!”, hanem: „Térjétek meg, magyar apák! Ismerjétek meg Krisztust, a Szabadítót, magyar fiatalok, lányok és fiúk! Mert mirajtunk senki más nem segíthet”. És ezt a beszédet az én népem nem szereti – Jézusnak ezért is át *kell* mennie Samárián. Azért is, mert egyre inkább samáriai állapotban van a világ szétbomló

A „SZOMJAS”

Olvasandó:

keresztyénsége. Ma már ez a központi kérdés túlnötte a felekezeti falakat. Révai teológiai tanár testvérünk így fogalmazta ezt meg: „A keresztyénség önpusztításának legyőzése a mai probléma”.

„... *A magyar református népnek az a baja, hogy a bűnei következményeit siratja, de nem tud sírni a bűnei miatt.*”

Ez a *kell* ma már nem kevésbé *kell*, mint a XVI. században, a reformáció kezdetén. Ez a *kell* az, amelyet Pál így mond: „mintha Isten kérne miáltalunk: Krisztusért kérünk, béküljétek meg az Istennel” (2Kor 5,20). És nem kevesebb ennek a felhívásnak az üzenete, ereje, tartalma és időszerűsége annál, hogy mi azért vagyunk itt, hogy az Istennel megbékéljünk és elfogadjuk az Ő Fiában felénk nyújtott békejobbát.

Már a XVII. század óta ismert az a gondolat, hogy a magyar református népnek az a baja, hogy a bűnei következményeit siratja, de nem tud sírni a bűnei miatt. Hányszor jártuk azt az utat, testvéreim, amellyel kiérdemeltük és kivívtuk Isten ítéletét!

Mi azért vagyunk itt mindenek felett, hogy bűnbánatot tartsunk. Nemcsak magunkért, hanem másokért is.

Ha nem tudunk bocsánatot esedezni, ha nem tudunk eléggé bűnbánatot tartani magunkért, akkor tartsunk bűnbánatot népünkért, az anyaszentegyházunkért. Ki tartsa a bűnbánatot, ha nem ti? Tartsunk bűnbánatot a keményszívűekért, az elveszettekért. Mi tartsunk bűnbánatot, mi sírjunk, ahogy a citera sír. Papok, sírjátok az oltár és tornác között! Ti, hívők, sírjátok a mi népünkért, sírjátok a mi egyházunkért, mint a citera! Jeremiás világosan látta a pusztulást, az ítéletet, de nemcsak látott, hanem sírt is (Jer 9,7-21). Ő mondja: „Még szőlőket plántálsz Samária hegyén” (Jer 31,5). Tudjátok, kik ezek a palánták? Ti vagytok, akik hisztek! Tisztetség azért néktek, akik hisztek.

„*Mert a forrást nem lehet elválasztani az oltártól, az oltárt sem a forrástól. Mielőtt a kettő elválik egymástól, egy történelmi emlékmű marad csupán.*”

Barátaim, Jézus ott ül a forrás mellett. A forrás a forrás mellett. A földből fakadó forrás a mennyből fakadó mellett. A forrás megvolt, Jákób neve is megvolt, de hová lett az oltár az évszázadok során, hogy pusztán csak a Jákób neve maradt

ISTEN

János 4,1-15

meg? Nos, testvéreim, örömhírt mondok: megkerült az oltár! Most ismét egymás mellé került a kettő. Mert a forrást nem lehet elválasztani az oltártól, az oltárt sem a forrástól. Mihelyt a kettő elválik egymástól, egy történelmi emlékmű marad csupán. Aztán járhatunk, új szóval: záródokolhatunk egyik emlékműtől a másikig, egyik szobortól a másikig, de egyik sem oltja szomjúságunkat. Mert csak akkor van élet, ha ott van mellette az oltár. Amit az Isten egybeszerkesztett, ember szét ne válassza.

*Téged az Isten egybeszerkesztett
Jézus Krisztussal, ne válaszd hát szét!
Anépünket egybeszerkesztette az Isten
a Fiával, ne válasszuk szét!*

Anyaszentegyházunkat egybeszerkesztette az ő drága Fiával, ne válasszuk szét, mert belepusztul a forrás! Nem élhetünk a múlt emlékével, szükségünk van a Forrásra, hiszen csak egyedül Ő tud megvidítani bennünket a saját magunk okozta vérfürdőtől. Mert naponta vérfürdőben élünk. Ha bűnös kívánsággal asszonyra tekintesz, az már vérfürdő. A hetedik parancsolatot úgy is lehet olvasni: aki Dinára tekint gonosz kívánságnak okáért, az vérfürdőt rendez (1Móz 34,13). Az irigység, a gyűlölet, az egymás megszólása, hívőknek hívőkkel való veszekedése is az.

Jézus Krisztus halálos fáradtan ül a kútnál. Majd jön a hat óra, amikor a legmelegebben éget a nap, amikor egészen eltikkad az ember. Keresztre feszítésekor hat és kilenc óra között sötétség borult az egész földre (Mt 27,45-46). És szintén hat óra táján – micsoda érthetetlen találkozás ez az időknél! – ott a kereszten azt kiáltotta: „Szomjúhozom” (Jn 19,28). Ez a halálos szomjúság. Az Isten emberré lett, bűnné lett, megfáradttá lett, hogy elvegye a mi fáradtságunkat, Szomja lett azért, hogy kielégíttessék a hit szomjúsága. Szomjúhozik – reánk, hogy megtartassunk: Ne hagyj válasz nélkül ezt a szomjúságot! Mondjuk mi is neki: Jézus, Te világ Megváltója, elbukottak, legyőzték Ura és Királya, én is szomjúhozlak téged, hogy megtarthass! Ámen.

id. Visky Ferenc

Megjelent az erdélyi „Kis tükör” c. lap 1997.1. január-februári számában, Kolozsvár.

SZÖVETSÉGÜNK KÖZGYŰLÉSÉRŐL JELENTJÜK

A Szövetség 1997. március 8-án, Budapesten, a Ráday Kollégium dísztermében tartott közgyűlése Dr. Füzési Zoltán rákoscsabai lelképásztor áhítatával nyílt meg. A Nehémiás könyve 1. része alapján tartott igemagyarázat a presbiterek mai felelősségéről szólt.

A közgyűlést – amelyen 87 küldött és mintegy 80 tanácskozási joggal megjelent tag vett részt – Nagy Ferenc József elnök nyitotta meg. Köszöntőjében hangsúlyozta a hit, a hivatástudat és a hazaszeretet hármasságát, de ennek párosulnia kell a misszióval, a műveltséggel és a minőségi munkával is.

Az elnökség beszámolójához és a határozati javaslatokhoz Dr. Ritoók Pál fűzött szóbeli kiegészítést. A Számvizsgáló Bizottság beszámolóját Batiz Lajos, a Gazdasági Bizottságét Csizmady Gábor terjesztette elő. Az Alapszabály-módosításra, a Szervezeti és Működési Szabályzatra, valamint a Pénzügyi és Számviteli Szabályzatra vonatkozó előterjesztést Dr. Papp Emil adta elő.

Az előterjesztésekhez Sörös Zsigmond, Kiss József, Dr. Ványi Jenő, Bana Gábor, Békefy Lajos, majd délután még Pongó Bertalan, Dr. Judák Endre, Bálintné Dr. Matyó Csilla és Szabó Dániel szövegeztek hozzá.

A határozati javaslatok elfogadása után a jelölő-, ill. választási bizottság beszámolóját Dr. Ritoók Pál, a bizottság elnöke adta elő. Ezután lefolyt a tisztújító választás, amelynek eredményét Dr. Ritoók Pál ismertette az ebédszünet után. (A tisztikar névsorát az alábbiakban közöljük.) Az újonnan megválasztott tisztikar nevében Balla Tibor elnök mondott köszönetet. Köszöntötte a magukat újra jelöltetni nem kívánó és a közgyűlés által tiszteletbeli elnökségi taggá választott tisztségviselőket: Nagy Ferenc Józsefet és Batiz Lajost, akik ezt megköszönték.

A közgyűlés nagy érdeklődéssel hallgatta meg Asszonyi Árpádnak, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinata világi elnökének előadását a kétnyelvű egyházban való szolgálatról, annak gondjairól és örömeiről.

A közgyűlést Balla Tibor szavai és közös éneklés zárta be.

Szövetségünk tisztségviselői

Az országos elnökség és bizottságai az 1997. március 8-i választás alapján

Elnök: Balla Tibor

Főtítkárs: Dr. Ritoók Pál (a főtítkársi tisztségre a tisztújítás az 1998. évi közgyűlésen lesz esedékes az Alapszabály értelmében)

Missziói titkárs: Vándor Gyula

Elnökségi tagok: Husz Sándor, Dr. Ritoók Zsigmond, Szabó Dániel

Jogtanácsos: Dr. Papp Emil

Gazdasági bizottság: Dr. Judák Endre (elnök), Dr. Fazekas Mihály, Kónya Balázs

Etikai bizottság: Dr. Lévy Botond (elnök), Csufor Péter, Dr. Sárközy Eszter

A területi szervezetek elnökei, alelnökei és titkársai:

**BÁCS-KISKUNSAGI EGYHÁZ-
MEGYEI TERÜLETI SZERVEZET:**

Elnök: Pál Jenő **Alelnök:** Husz Sándor
Titkárs: Mező Gábor

BÉKÉSI EM-I T. SZ.:

E.: Béres István **A.:** Márkus János
T.: Tasnádi Jolán

BORSOD-ABAÚJI EM-I T. SZ.:

E.: Fenyvesi Ferenc **A.:** Angyal Gábor
T.: Tóth Istvánné

BP.-DÉLI EM-I T. SZ.:

E.: Vándor Gyula **A.:** Szilágyi Sándor
T.: Somogyi István

BP.-ÉSZAKI EM-I T. SZ.:

E.: Dr. Szabó Mihály **A.:** Murnyák
Lászlóné **T.:** Dévai Józsa Gábor

DEBRECENI EM-I T. SZ.:

E.: Dr. Lévy Botond **A.:** Bordán
Sándorné **T.:** Dr. Berecz István

DÉLPESTI EM-I T. SZ.:

E.: Kőhegyi István **A.:** Gados Pál
T.: Váczi Gábor

EGERVÖLGYI EM-I T. SZ.:

E.: Pintér Elemér **A.:** Dósa Károly és
Györfi József **T.:** Szabó Kálmán

Pénztáros: Marton Sándor

ÉSZAKPESTI EM-I T. SZ.:

E.: Dr. Bodoky Tamás **A.:** Pető Gábor
T.: Fehér Jánosné

NAGYKUNSAGI EM-I T. SZ.:

E.: Dr. Fazekas Mihály **A.:** Tapasztó
Szabolcs **T.:** Dr. Bánhalmi Árpád

Szövetségünk tisztségviselői

Az országos elnökség és bizottságai az 1997. március 8-i választás alapján

TISZÁNTÜLI EK.-I T. SZ.:

E.: Dr. Bodnár Ákos
A.: Dr. Veress László T.: Nagy Lajos
Számvevő: Deák Csaba
Pénztáros: Torma Károly

VÉRTESALJAI EM.-I T. SZ.:

E.: Magyary Béla
A.: Ifj. Keresztes Sándor
T.: Kovács Béla

ZEMPLÉNI EM.-I T. SZ.:

E.: Sohajda Péter A.: Dakos János
T.: Parajos Tibor

KÖZGYŰLÉSI HATÁROZATOK

1/1997. A Magyar Református Presbiteri Szövetség kinyilvánítja, hogy a Szövetség politikai pártoktól független, azoktól támogatást nem kapott, országgyűlési képviselőjelöltet az 1994. évi választások alkalmával nem állított, nem támogatott és mindezt a jövőben sem kívánja tenni. Ezért Alapszabályát a következők szerint módosítja, ill. egészíti ki:

a. Az Alapszabály IV. fejezetének jelenlegi címét: A Szövetség jogképessége és képviselete, módosítja a következőkre: **IV. A SZÖVETSÉG JOGKÉPESSEGE, FÜGGETLENSÉGE ÉS KÉPVISELETE.**

b. A IV. fejezet 3. pontjának számozását IV. 5. pontra változtatja.

c. A IV. fejezet 3. pontjával felveszi a következőket: A Szövetség politikai pártoktól független, azoktól támogatást nem fogad el, országgyűlési képviselőjelöltet nem állít és nem támogat.

d. A IV. fejezet 4. pontjával felveszi a következőket: A Szövetség a magyarság, ezen belül a magyar reformátusság ügyéért megkülönböztetett felelősséget érez.

2/1997. Az Alapszabály I. 6. d. pontját a következő szöveggel kell kiegészíteni: Az előzők érdekében konferenciák, képzés és továbbképzés szervezése, a presbiteri tájékoztatása (eddig az eredeti szöveg), továbbá alap-(cél)tevékenységként képzési (oktatási) segédanyagok és időszaki kiadványok kiadása önköltségi alapon.

3/1997. Az elnökség 1991-96. évi munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

4/1997. Megbízta az elnökséget, hogy vizsgálja meg, miként lehet tagjai között azokat megtartani, akik kizárólag anyagi okok miatt kényszerülnek a Szövetségből kilépni. Felhatalmazza az elnökséget, hogy erről határozatot hozzon és a tett intézkedéseiről a következő rendes közgyűlésnek számoljon be. Ennek érdekében is – bár ajánlja, hogy a Szövetség minden tagja vásárolja meg a PRESBITER c. lapot, de változatlanul lehet az is tag, aki tagsági díját megfizeti, de a PRESBITER-re nem fizet elő. Ugyanakkor felhatalmazza az elnökséget, hogy hívja fel ismét 1997. június 30-ig azon tagjait, akik sem 1995-ben, sem 1996-ban nem fizettek tagdíjat, hogy azt 1997. szeptember 30-ig rendezzék. Ellenkező esetben őket kilépettnak tekinti.

5/1997. Örömmel üdvözli az 1996-ban és 1997-ben megalakult új egyházmegyei területi szervezeteket, úgymint

- a vérteszaljai, - a zempléni,
- a békéscsaba, - a nagykunsági,
- a debreceni, - a délpesti,
- a borsod-abauji,

Létrejöttüket elismeri és megerősíti. Egyidejűleg kimondja a dunamelléki és a tiszáninneni egyházkerületi szervezet megszűnését.

Megerősíti a bács-kiskunsági, az északpesti, a Budapest-Északi, a Budapest-Déli, az egervölgyi egyházmegyei területi- és a tiszántúli egyházkerületi szervezetben lefolyt tisztújítás eredményét. A területi szervezetek tisztikarának névsorát a PRESBITER c. lapban közzétenni rendeli.

6/1997. Felhívja az elnökséget, hogy a presbiterképzés kiterjesztése ügyében minden tőle telhetőt kövessen el és igyekezzék a jó tapasztalatok elterjesztésére. Hívja fel a Magyarországi Református Egyház figyelmét a nem-lelkészi egyháztagok és a kívülállóképzésének fontosságára. Ilyen értelemben támogatja az e tárgyban tartandó nemzetközi konferencia megrendezését és a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatában a presbiteri bizottságban való tevékeny részvételt. Mindazoknak, akik ez ügyben hathatósan tevékenykedtek, köszönetet mond.

7/1997. Változatlanul fontosnak tartja, hogy a Reformátusok Világszövetsége debreceni nagygyűlésének témájában megismerje a magyar küldöttek véleményét és azt, hogy ez ügyben a nem-lelkészi egyháztagok is kifejtessék véleményüket. Kezdeményezze az elnökség, hogy az RVSZ-en belül a presbiteri mun-

KÖZGYŰLÉSI

kával kapcsolatos szervezet alakuljon ki. Ezzel összefüggésben kívánatosnak tartja, hogy az európai országok hasonló presbiteri szövetségeivel kapcsolatfelvétel jöjjön létre. Támogatja azt a kezdeményezést, mely segíti a MREZs ún. második generáció bizottságának munkáját.

8/1997. Felhívja az elnökséget, hogy a jövőben aktívan segítse az egyházon belüli viták békés mederben történő lefolytatását és munkálja a valódi békességet.

9/1997. Örömmel állapítja meg, hogy a PRESBITER c. lap eddigi 5 évfolyama általában jó fogadtatásra talált, amit az is jelez, hogy 1997-ben 4000 példányban és 6 számban jelenik meg. Kéri tagjait és területi szervezeteit: segítsék elő, hogy valamilyen példány gazdára találjon. Isten iránti hálája mellett köszönetét fejezi ki Békéfy Lajos főszerkesztő fáradságát nem ismerő áldozatos munkájáért, valamint azért a kötelességeket messze túlhaladó kedvességért és szeretetért, amellyel a Typopress Kft., élén Kovács Gábor igazgatóval a lap nyomdai munkáit végzi.

10/1997. Az 1997. évi munkatervet elfogadja az alábbiak figyelembevételével:

a. Kiemelten fontos feladatnak kell tekinteni az evangélizáció feladatát mind a jelenlegi, mind a jövőbeni presbiterek között, hogy 1999. őszén az egyházközségek élő hitű presbitereket tudjanak választani.

b. A nem-lelkészi egyháztagok fokozottabban vegyenek részt az egyház missziói feladatainak megvalósításában a közélet területén.

c. Fontos, hogy a hitébresztés mellett az erkölcsi kérdések is teret kapjanak a lelki munkában, mert a törvény (a Tízparancsolat) a Krisztusra vezérlő kalauz.

d. A Szövetség megismertetése, a szervezetek közötti kapcsolatok, de legfőképpen a misszió érdekében fel kell használni a korszerű technikát.

e. Felhívja a területi szervezeteket, hogy április 30-ig készítsék el munkatervüket és juttassák el a Szövetség központjába.

11/1997. A Szövetség 1996. évről szóló zárszámadását elfogadja a következőkkel:

a. Az elnökségnek és az illetékes tisztségviselőknél és munkatársaknál a felmentést megadja.

b. Köszönetét fejezi ki mindenekelőtt a MRE Zsinatának, de mindazoknak, így a Budahegyvidéki Egyházközségnek, akik Szövetségünket anyagilag is támogatták.

HATÁROZATOK

c. Köszönetét fejezi ki a Magyar Országgyűlésnek a Szövetség tevékenységéhez nyújtott támogatásért.

d. Köszönetét fejezi ki a tagságnak, hogy általában fegyelmezetten tett eleget fizetési kötelezettségének és ezt a jövőben is kéri.

12/1997. A Szövetség 1997. évi költségvetését elfogadja a következőkkel:

a. A költségvetés számításának megfelelően 1998. évi közgyűlésig a tagdíjat 500,- Ft-ban állapítja meg. A PRESBITER c. lap példányonkénti ára 50,- Ft 1997. december 31-ig. A 6 lapszám így együttesen 300,- Ft.

b. Az elnökség forduljon kéréssel a Zsinathoz, az egyházmegyékhez és egyházkerületekhez, hogy a presbiteri konferenciák és a képzés költségeit támogassa és a Szövetség működéséhez szíveskedjék hozzájárulni.

c. Az elnökség pályázzon az Országgyűlés által a társadalmi szervezetek részére kiírt támogatási pályázaton.

d. A tiszteletdíjak emelését csak az egyházi és állami támogatások ismeretében lehet 1997. március 1-ig visszamenőleg emelni.

e. Újabb kiadvány kiadását csak a támogatások ismeretében lehet kezdeményezni.

13/1997. Elrendeli az ún. 100 Ft-os iskolaalap 50%-ának közép- és főiskolások évvégi jutalmazására, 50%-ának határon túli magyar presbiterek konferenciaköltségeire való felhasználását. Köszönettel fogadja Szabó Dániel ajánlatát ennek kiegészítésére. Megbízta az elnökséget, hogy miként lehetne ezt a mozgalmat tovább vinni, kibontakoztatni.

14/1997. Mivel a társadalmi szervezetek költségvetési támogatása 1997. II. félévétől megszűnik, a Közgyűlés felhívja tagjait, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-át szíveskedjenek a Magyar Református Presbiteri Szövetség 19675039-1-43 adószámára átutaltatni.

15/1997. A Közgyűlés a Szövetség Szervezeti- és Működési-, valamint a Pénzügyi- és Számviteli Szabályzatát elfogadja.

16/1997. A Közgyűlés hálaadással emlékezik meg arról, hogy Balla Tibor ügyvezető elnököt Isten átsegítette a súlyos operáció és újra üdvözölheti köreiből.

A Közgyűlés Isten iránti hálával emlékezik meg Nagy Ferenc József elnököt öt éves fáradhatatlan munkájáról, valamint

Batiz Lajos számvizsgáló bizottsági elnöknek a Szövetség megalakulása óta végzett gondos, lelkiismeretes és az elnökség, a tisztségviselők és az alkalmazottak munkáját mindig segítő munkájáról. Mivel ők a tisztújítás előkészítése alkalmával nem kívánták magukat újraválasztatni, a Közgyűlés Nagy Ferenc Józsefet és Batiz Lajost az elnökség tiszteletbeli tagjává választotta.

Egyidejűleg az elnökség lemondását – megbízatása lejártá okán – tudomásul veszi és elrendeli a tisztújítást.

17/1997. Felhívja az elnökség figyelmét, hogy a Szövetség rendezvényeit, alkalmait az írott és elektronikus sajtóban nagyobb mértékben hirdesse és általában fordítson nagyobb gondot a Szövetség tevékenységének megismertetésére.

18/1997. A Szövetség közgyűlése kezdeményezi, hogy a Magyarországi Református Egyház egésze, de különösen annak presbiterei, ill. Szövetségünk tagjai, figyelemmel az 1999. évben esedékes általános presbiteri tisztújításra imádkozva készüljenek Megváltó Urunk testetöltése 2000. évfordulójára. Ez ügyben az elnökség forduljon a Magyarországi Református Egyház Zsinatához, hogy dolgoztasson ki a hátralevő időre, de legkésőbb 1998. január 1-től éves, havi és heti tagolásban olyan imatémákat, amelyekért egyéni csendességben, gyülekezeti közösségekben és egyéb nyilvános alkalmon imádkoznánk. Célszerűnek látszik ezt az imanaptárt külön, vagy az országos lapban, a Kálvin Kalendáriumban, esetleg a Bibliaolvasó Kalauzhoz kapcsolva kiadni, de a különböző egyházi folyóiratok – így a PRESBITER is – közölhetné. Addig is, amíg ezt a javaslatot a Zsinat elfogadja, vagy ha nem fogadná el, a Szövetség elnöksége megfelelő szakértők bevonásával dolgoztasson ki ilyen naptárt és azt a PRESBITER-ben jelentesse meg.

Imádságainkban kérjük igei útmutatást, tanácsot Urunktól egyéni, közösségi, egyházi és társadalmi életünk megújulására, könyörögjünk az ébredésért és azért, hogy mi presbiterek is Isten vezetésével által jobban és hűségesebben véghezvessük a ránk bízott szolgálatot. Adjon Isten hitet és bölcsességet gyülekezeteinknek, hogy 1999-ben olyan presbitériumokat válasszanak, akiknek tagjai hitben, hűségben és honszeretetben jó szolgálói legyenek családjuknak, gyülekezeteinknek, magyar hazájuknak, az egész keresztény anyaszentegyháznak és minden embernek.

MESSZE LÁTSZÓ TEMPLOMTORNYUNK

Vonattal, ha utazom haza –
otthonomba,
Messziről feltűnik a templomunk
tornya.
Látva, meleg érzés járja át
szívemet,
Benne szólított meg az égi
Szeretet.

Alig nyílt tudatom! – gondját
töltve rám –
„Asszonyok padjába” kézen vitt
nagyanyám.
Onnan csodáltam rá orgona
hangjára,
S öblös szószékének palástos
papjára.

Később – iskolások – kora
reggel mentünk...
Szent falai közé, tiszteletet
tettünk
Így kezdtünk új napot, áldást
kérve arra,
De sokszor vehettünk áldást ott
azóta:

Gyökértelen, sívár sorsom nem
maradt végleges.
Nyertem benne otthont, s lelki
testvéreket.
Társat vezethettem az Úr
asztalához, s utódinkat
Égi Atyánk kereszttségben ott
hívta magához.

Vonatom míg halad, csattogva
a célig,
Képzletben látom a történetek
végig,
Mennyi élmény sorol – köt-fűz e
hajlékhoz,
S tornyával mutatva, irányít
a Célhoz!

Fodor Sándor
Rákócscsaba

REFORMÁTUS RÁDIÓS MŰSOROKAT KERESÜNK!

PRESBITERI BIBLIAISKOLA SZENTÉSEN

Szentés három református gyülekezete március 10-15. között presbiteri bibliaiskolát szervezett a Felsőpárti Egyházközségben. *Gilicze András és felesége* – a gyülekezet lelkipásztora – olyan programot állítottak össze, melyben naponta három „tanóra” szerepelt.

Az első óra tárgya mindig bibliaismeret volt. Az előadásokat a környék tudós lelki-

pásztora tartották. Szeretetteljes szünet után pedig ilyen témák kerültek megbeszélésre:

a presbiter – joga, kötelessége, viszonya a gyülekezethez és a lelkipásztorához, pénzügyei és missziója, egyház és gyülekezet-ismerete.

Ismertetésre került a Presbiteri Szövetség tevékenysége és célja. Az utolsó nap arról szólt az előadás, hogy a presbiter mit tehet gyülekezetének védelmében.

A harmadik „tanóra” naponta az evangélizáció volt. Erre népes gyülekezet jött össze esténként. Szívesen énekelték a tanított új énekeket és a hét végén pedig sokan döntöttek örömmel arról, hogy átadják életüket a Megváltónak.

A hét közepén felkérték az evangélizátort arra, hogy szombat reggel szolgáljon a Városi Rádió stúdiójában, mely a környék lakosságát látja el a média szolgáltatásaival. A stúdió felőre használatát engedi át hetente a református egyháznak.

E reggelen a környék faluiban Jézus Krisztusról hallhattak az emberek.

A Presbiteri Szövetség példamutatónak tartja a kezdeményezést és szívesen ajánlja ezt a gyülekezetek figyelmébe.

V. Gy.

Kérjük Olvasóinkat, tájékoztassák szerkesztőségünket arról, hol van a helyi rádió- vagy TV-stúdiókban rendszeres vagy alkalmi egyházi adás. Ezeket közzétesszük, hogy így is segítsük és ösztönözzük a missziókat, ezt, a modern technika felhasználásával végezhető formáját.

MEGGAZDAGÍTÓ KONFERENCIA SZERENCSEN

Nagy érdeklődéssel a szívemben indultam el a Zempléni Egyházmegye és a Presbiteri Szövetség közös szervezésében készített középfokú presbiterképző tanfolyamra öt presbiter testvéremmel együtt a sárospataki gyülekezetből Szerencsre. A három nap olyan gazdag tartalmú és számomra sok hasznot hordozó volt, hogy szeretném ezt megosztani másokkal is, hogy biztatásként szolgáljon mind a presbitereknek, mind a lelkipásztoroknak.

Hasznosnak éreztem egyáltalán a szándékot, hogy nagy kiterjedésű egyházmegyének presbiterei együtt legyenek, találkozzanak egymással, és személyes ismeretségek alakuljanak ki. Ezt nagyon jól szolgálta a konferencia bentlakásos jellege, mert volt mód és idő a közvetlen beszélgetésekre. Az esti bemutatkozás és gyülekezetbemutató azért volt élmény, mert kiderült kozmetikázatlanul egy-egy gyülekezet küzdelme,

öröme, bánata, személyes helytállások nagyszerű példája, és fény derült mulasztásainkra, s világosabban láthattuk helyzetünket mind az elmúlt évtizedek hatásai, mind a jelenkor kihívásai tekintetében.

Hasznos volt számomra az előadások sokszínűsége, szinte „telítődött” vele az ember szellemi kapacitása. Az egybegyűltek őszinte lelkesedése, érdeklődő kitartása ellensúlyozta azt a sűrű programot, amit a szervezők felkínáltak, és más esetben soknak tartottak volna. Az előadásokból betekintést nyertünk a lelkes munkák háttérébe, a bibliakutatás, az egyházi tudományok művelési területeire. A gyülekezeti tagok általában az igehirdetéssel találkoznak, és nem látják mögötte a műhelymunkát, a teológiai tudományok összefüggéseit. Megerősödhetünk ugyanakkor a presbiteri munka minőségi és mennyiségi igényeivel is. Megérettük, hogy a gyü-

lekezet szolgálata együtt a presbiterek és a lelkipásztor munkája és felelőssége. Nagyon sok hasznos gyakorlati tanáccsal lettünk gazdagabbak a presbiteri munkamegosztás és feladatvégzés területén. A konferencia légköre arra mutatott, hogy a jelenlévők megérették azt, hogy a jelenlegi gyakorlat messze eltér a kívánatos szinttől, de öntudatosan vállalni és megélni kell sóként és kovászként a megszerzett ismereteket.

Hasznos volt, hogy az alkalomra eljöttek kerületünk vezetői, és a személyes találkozás és beszélgetés elmélyítette a közös munkálkodás bizalmi légkörét.

Isten segítsen bennünket, hogy a gyülekezet építése jeladás lehessen Urunk megtartó szeretetéről, Igéje erejéről.

*Kun Lajos
sárospataki presbiter*

GONDNOKI-PRESBITERI KONFERENCIA KÖLKEDEN

A Dunamelléki Egyházkerület kölkedi gondnoki-presbiteri konferenciáját

1997. június 13–15. között tartja

A konferencia programja:

Június 13. péntek

Érkezés 13 óráig (Mohácsról 12 óra 30 perckor indul busz Kölkedre.)

- 13 óra: Ebéd
 15 óra: Megnyitó, bemutatkozás. (Szabó Mihály mohácsi lelkipásztor)
 16 óra: Presbitérium és az ifjúság kapcsolata. (Szappanos Zoltán siklósi lelkipásztor)
 17 óra: A presbiter felelőssége a másik presbiterért.
 – Előadás és beszámoló (Bana Gábor, a Presbiteri Szövetség baranyai területi szervezet elnöke)
 18 óra: Vacsora
 19 óra: Evangélikáció. Igével szolgál: Csekei Tibor pécsi presbiter

Június 14. szombat

- 8 óra: Reggeli
 9 óra: A presbiter a lelkipásztor munkatársa
 – a presbiter szemszögéből (Kovács Lóránt sellyei presb.)
 – a lelkipásztor szemszögéből (Szénási János pécsi lelkp.)
 10.30: Áhítat, bibliaköri megbeszéléssel (Szabó Mihály)
 12 óra: Ebéd
 14 óra: A presbiterek szolgálata (Holland előadó: videó – előadás – megbeszélés)
 17 óra: Gyülekezet, presbiter, lelkipásztor: munkatársak a templomépítésben (Boruss Mária bolyi lelkipásztor)
 18 óra: Vacsora
 19 óra: Evangélikáció. Igével szolgál: Bana Gábor pécsi presbiter
 20 óra: Gyülekezeti beszámolók.

Június 15. vasárnap

- 8 óra: Reggeli
 9 óra: Istentisztelet úrvacsoraosztással. Igét hirdet: Nagy Péter komlói lelkipásztor
 10.30: Morzsaszedés
 12 óra: Ebéd, majd elutazás (a busz 12.49-kor indul Kölkedről Mohácsra)

Részvételi díj: 2500,- Ft, amelyből 1000,- Ft-ot május 31-ig kell elküldeni a Mohácsi Református Egyházközség címére:

7700 Mohács, Kálvin u. 4. (Telefon: 06-69 311-336) Ágyhuzatot mindenkinek magával kell hozni! Lehet csak ebédet is kérni, aki reggel érkezik és este elmegy, ennek ára: 250,- Ft, de ezt is kéri előre bejelenteni. (A befizetésre írjuk rá: kölkedi presbiteri konferencia.)

ORSZÁGOS PRESBITERI KONFERENCIA TAHIBAN

1997. szeptember 1–5. között rendezi meg Szövetségünk Tahiban az országos presbiteri konferenciát

A GYŰLEKEZETÉPÍTÉS

témában. Ennek keretében előadás hangzik majd el a presbiterek szerepéről a gyülekezetépítésben, a presbiterek lelkigondozói feladatairól, a presbiterek szerepéről az ifjúság között végzett munkában, az evangélikációs feladatokról. Előadásokat tervezünk a Hollandiában folyó missziói és diakóniai munkákról is. Természetesen szokás szerint es-ténként evangélikáció lesz, és naponként énektanulás és igetanulmány. Minden érdeklődő presbitert szeretettel hívunk és várunk. A korlátozott férőhelyre való tekintettel a jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében tudjuk elfogadni.

A konferencia részvételi díja 3600,- Ft., amelyből 1800,- Ft-ot a jelentkezéskor be kell fizetni a Presbiteri Szövetség pénztárába vagy csekkszámmlájára. A díj többi részét a helyszínen kell befizetni. Jelentkezési határidő: 1997. június 30.

EGYÜTTMŰKÖDÉS – DE HOGYAN?

Nagyon örültem Kádár Ferenc lelkipásztor 1996 november–decemberi „Presbiter” lapunkban megjelent írásának, különösen azért, mert éreztem őszinte, nyílt hangvételét és együttműködési szándékát.

Néhány gondolat a megjelent íráshoz:

A felsorolt presbitertípusok általános emberi tulajdonságokkal rendelkeznek, olyanok mint a lelkészek, vagy Jézus tanítványai. Ezért csoda, hogy Urunk ilyen gyarló emberekre bízta az Ő ügyének földi képviselőit és szolgálatát. Feladatunk közös, ezért csak Jézus erejével és szelídségével, az Ige mércéje szerint tudjuk a ránbízottakat elvégezni. Ennek megfelelően mindenki azt a munkát végezze felelősséggel, amit Urától kapott.

Ne akarjon sem a lelkész, sem a presbiter mindenben a legokosabb lenni, fogadja el mások véleményét is szelídséggel; „magatoknál egymást különbnek tartván”.

A szolgálatban nincs rangsor, nincs beosztott és parancsnok, a gyülekezeti elvárásoknak is úgy kell közösen megfelelni, hogy felelősséggel megbízó Urunknak tartozunk. Jó lenne, ha megszívlelnénk mindannyian az apostol intését: „szenvédjétek el egymást”, és Jézus parancsát: „aki nagy akar lenni közöttetek, legyen a ti szolgátok”.

Urunk alázatával és szeretetével megszűnik minden széthúzás és gyűlölködés, megvalósul a Lélek munkája; az egy nyelven való beszélés, mert a szeretet ellen nem lehet védekezni, a szeretet mindent legyőz.

„Jobb a hosszútűró az erősnél és aki uralkodik a maga indulatán annál, aki várost vesz meg” (Péld 16,32).

Testvéri szeretettel

Kovács Péter
presbiter

Hasznos tanácsok

A DIAKÓNIAI MUNKA ÚJABB LEHETŐSÉGE

Több budapesti gyülekezetből kaptunk olyan tájékoztatást, amelyet más budapesti gyülekezetek, de bizonyára – a helyi viszonyokra alkalmazva – más gyülekezetek is hasznosítani tudnak diakóniai munkájukban.

Az önkormányzatok – anyagi lehetőségeik függvényében – különböző célú szociális jellegű támogatást, segélyt adnak a rászorulóknak. A Fővárosi Közgyűlés 1996. december 12-i határozatával távfűtési, víz- és csatorna, valamint szemétszállítási díjkompenzációt biztosít az arra rászorulóknak. Lapunk megjelenésével egyidejűleg már várhatóan az energia (vilnyáram) díjkompenzációról szóló rendelkezés is megjelenik. (Ezt majd az áramszolgáltató vállalatoktól kell igényelni.)

Az önkormányzatokhoz kell fordulni közgyógyellátási igazolvány vagy gyógyszer-támogatás iránti kérelemmel. Bizonyos életkoron felül ez már nem függ az anyagi helyzettől sem.

A Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságokhoz méltányossági nyugdíjemelési kérelemmel lehet fordulni. Az önkormányzatok adnak rendszeres nevelési, szociális segélyt, lakásfenntartási támogatást, munkanélkülieknek jövedelem-pótló támogatást.

Több gyülekezet felismerte, hogy idős gyülekezeti tagjain úgy is segíthet, hogy megismerteti velük ezeket a lehetőségeket látogatásaik során. Ha a meglátogatott megfelel a feltételeknek, akkor együtt kitöltik a szükséges nyomtatványokat, ahol ez szükséges, beszerzik az igazolásokat és a kellőképpen felszerelt kérelmet eljuttatják az illetékes hivatalhoz.

A tapasztalatok szerint ennek a megoldásnak a hivatalok is örülnek, mert többnyire megalapozott, helyesen kitöltött kérelmeket kapnak és egyszerre több kérelmet tudnak bevenni. Egyes önkormányzatok az egyházközségek ilyen feladattal megbízott képviselői számára – előzetes megbeszélés után – soronkívüliséget biztosítanak.

Idős testvéreink vagy nem is tudnak ezekről a lehetőségekről, vagy nem tudják elintézni, vagy félnek elmenni a hivatalba és ott sorban állni.

Kellő felkészülés után (tájékozódás, a kitöltési útmutató megtanulása stb.) a látogató presbiterek egyetlen fillér nélkül anyagi segítséget nyújthatnak a gyülekezeti tagoknak.

Szívesen adunk hírt minden olyan kezdeményezésről, amely országos elterjesztésre érdemes.

„A mozgalom folytatódik!”

BESZÁMOLÓ A 100,- FT-OS ALAPRÓL

Az 1996. évi szövetségi közgyűlés határozata alapján a Szövetség elnöksége felhívással fordult valamennyi magyarországi református presbiterhez, hogy

- a református középiskolai (szakközépiskolai), főiskolai és egyetemi hallgatók tanulmányi költségeihez való hozzájárulásra, ösztöndíj, vagy jutalom formájában,
- posztgraduális képzés támogatására (presbiterképzés),
- határainkon túli magyar református presbiterek magyarországi konferenciákon való részvételének anyagi támogatására

hozzanak áldozatot, amelynek mértékét mindenki a neki adott lehetőségekhez képest határozza meg, de az évenként legalább 100,- Ft legyen.

1996-ban erre a célra 54 850,- Ft folyt be. Ebből – a felhasználás szabályai szerint – 50%-ot, vagyis 27 425,- Ft-ot a közép- és főiskolások tanulmányi támogatására kell fordítani, 50%-ot pedig a határon túli magyar presbiterek támogatására, hogy ők hazai konferenciákon részt tudjanak venni.

1996-ban közép- és főiskolások jutalmazására még semmilyen összeget nem használtunk fel, hanem azt – az addig befolyó adományokkal kiegészítve – az 1996/97.

tanévben jó magaviseletet tanúsító és jó előmenetelt elért szegénysorsú gyermekek évvégi jutalmazására fogjuk felhasználni.

A határon túli magyar presbiterek utazásainak támogatására 23 800,- Ft-ot használtunk fel, amelyből az 1996. évi nyári tahi konferencián részt vett határon túli vendégek utazási költségeit fizettük ki. A fennmaradó 3625,- Ft-ot 1997-ben fogjuk felhasználni, kiegészítve az időközben befolyó adományokkal.

Mindezekkel eleget tett a Presbiteri Szövetség beszámolási kötelezettségének és egyben jelzi, hogy a mozgalom folytatódik.

Ezért kérünk változatlanul minden magyarországi református presbitert, tehát nemcsak Szövetségünk tagjait, hogy ez évben is hozza meg e némes célok érdekében anyagi áldozatát lehetőségeihez képest, de legalább ez évben is 100,- Ft-ot. Az adományokat – lehetőleg presbiteriumonként összegyűjtve – fizessék be a Magyar Református Presbiteri Szövetség pénztárába, vagy a

11705008-20416641

számú, az OTP Budapest V. kerületi fiókjánál vezetett csekkzámlájára. A jutalmazott diákok nevét lapunkban szintén közölni fogjuk.

A Szövetség Elnöksége

LENGYEL JÓZSEF HALÁLÁRA

Február 5-én, 82 éves korában, Lengyel József, a mátészalkai egyházközség gondnoka, Szövetségünk hűséges tagja visszaadta életét Megváltó Urának, 50 évig volt az egyházközség presbitere, 23 évig gondnoka. A helye üresen maradt templomunkban és a bibliórakon. A temetési szolgálatot MÓMUS BELLA lelképásztor végezte, a következő Igeek alapján: Aggeus 2,3; Jelenések 21,10 és Zsid. 13,7. Elmondta, hogy már 16 éves korában megmutatta az Úr Lengyel József testvérünknek a földi templom látásától az egészen a Szent Jeruzsálem látásáig vezető utat. Szolgált az Úrnak és gyülekezetének kora ifjúságtól késő öregségéig, amikor már testi ereje ugyan megfogyott, de lelke tele volt Megváltója iránti szeretettel.

Szövetségünk is szeretettel emlékezik vissza Lengyel Józsi bátyánkra, aki hűséges látogatója volt a tahi konferenciáknak is, ahol megszólalásával mindig bizonyosságot is tett arról, hogy mit jelent számára Krisztus.

A lelki ház mellett gondja volt a templomra is: az új mátészalkai templomban sok olyan téglát van, amely az ő munkája és adománya nyomán került oda. Halála előtt is az volt a kívánsága, hogy ravatalára legfeljebb egy szál virágot hozzanak a hűvek, a többi adja az épülő imaházra. Gyászjelentésén is ez szerepel: „Csak egy szál virág!”

Legyen ez a néhány sor a mi szál virágunk az ő sírján.

*Török Józsefné
Mátészalka*

Szövetségünk is megköszöni Urunknak Testvérünk életét és szolgálatát, Szövetségünk a Lélek vigasztalását kívánjuk!

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL

JANUÁR

23. Miskolcon megalakult Szövetségünk borsodi és abauji területi szervezete. A területi szervezet elnökéül választották *Fenyvesi Ferenc* miskolci, alelnökéül *Angyal Gábor* zubogyi, titkárául *Tóth Istvánné* nekézsenyi presbitert.
25. A Budapest-Kőbányai Egyházközösség szép gyülekezeti termében tartotta tisztújító közgyűlését a Budapest Északi területi szervezetünk, amelyről már lapunk előző számában részletesen beszámoltunk.

FEBRUÁR

1. Több helyen is volt területi szervezet közgyűlése. Karcagon megalakult a nagykunsági területi szervezet és elnökéül *dr. Fazekas Mihály* karcagi, alelnökéül *Tapasztó Szabolcs*, titkárául *dr. Bánhalmi Árpád* karcagi presbitert választotta. Az egervölgyi területi szervezet ugyanezen a napon tartotta tisztújító közgyűlését, amelyről már előző számunkban beszámoltunk. A bács-kiskunsági területi szervezet is ezen a napon tartotta Kecskeméten tisztújító közgyűlését, amelyen *dr. Szigethy Bélát* tiszteletbeli elnöké, *Pál Jenő* kecskeméti gondnokot elnöké, *Husz Sándor* bajai gondnokot alelnöké, *Mező Gábort* titkárrá megválasztotta. Az északpesti területi szervezet Fótton tartotta tisztújító közgyűlését. Ennek során *dr. Bodoky Tamás* leányfalui presbitert elnöké, *Pető Gábor* budaörsi presbitert alelnöké, *Fehér Jánosné* váci presbitert titkárrá választották.
4. A Budapest-Kelenföldi Egyházközösségben tartotta tisztújító közgyűlését a Budapest-Déli területi szervezetünk. A tisztújítás során *Vándor Gyula* Kispeszt-Rózsa téri presbitert elnöké, *dr. Szilágyi Sándor* budahegyvidéki gondnokot alelnöké, *Somogyi István* kelenföldi főgondnokot titkárrá választották.
- 7-9. A zempléni egyházmegye presbiterképző konferenciája több mint száz résztvevővel Szerencsen volt, amelyen a főtítkáris előadást tartott.

- 10-14. A délpesti egyházmegye presbiteri konferenciája Mátraházán.
- 15-17. A Budapest Északi Egyházmegye tartotta presbiteri konferenciáját Mátraházán, amelyen a gyülekezeti diakóniával foglalkoztak.
21. Elnökségi ülés volt, amelyen a szövetségi közgyűlés előkészítésével foglalkoztak.
27. A XI. Budapesti Zsinat alakuló ülésén mind az elnök, mind a főtítkáris, mint zsinati tag, részt vett.

MÁRCIUS

8. A Szövetség éves közgyűlése Budapesten a Ráday Kollégiumban volt.
- 14-16. A bács-kiskunsági presbiteri (gondnoki) konferencia Mátraházán, amelyen a főtítkáris előadást tartott.
- 17-21. A Monor Nagytemplomi Egyházközösségben tartottak presbiteri részére evangélizációs sorozatot, amelyen presbiterok, többségében szövetségünk tisztségviselői szolgáltak: az elnök, a missziói titkáris, a délpesti területi szervezet elnöke és titkárisa.
22. A Budapest-Fasori Egyházközösségben volt a 17. Dunamelléki Egyházkerületi Presbiteri Konferencia „Anyagi ügyeink és lelki háttérük” címmel.

ÁPRILIS

2. Főtítkáris értekezlet volt.
13. Nagykállóban presbiterok eskütételre volt, amelyen a főtítkáris köszöntötte az új presbitereket.
14. A szerkesztőbizottság lapzárta előtti ülése.

Lévay Botond

Az élet görcse

*E görcsök emberi szemként
néznek, mióta
a templom vörösfenyős
padozatából,
s onnan néhány fura alakzat
külöböl.*

*Képzelt játéka, az anyag
képrázata
ez tudatosan, lelki visszhang,
üzenet,
vagy túl ismerős vagyok
magamnak, lehet?*

*A fa megmunkált gyümölcssei
gyalu alatt:
a fájdalom kegyelmétől így
fénylenek,
folytonosságból mutatva föl
lényegét.*

*Kárpátok fenyőgörcsei néznek
mióta
így szelíden templomunk
padozatából;
nekem így anyám tekintete
világol.*

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa.

Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Bodólay Géza*, *Dr. Ráthó Zsigmond*, *Hegyi-Füstös István*, *Papp Vilmos*, *Vándor Gyula*, *Kövespataki László*, *Winter Sílvia*; Felelős szerkesztő: *Békefy Lajos*; Felelős kiadó: *Nagy Ferenc József*; Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Budapest, Ráday u. 28. Telefon: 218-0266 A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 300,- Ft, külföldre (a velünk határos országokkal 576,- Ft, európa és a tengerentúl más országaiba 10\$. Az előfizetési díj csekken fizethető. „Magyar Református Presbiteri Szövetség”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezeti és presbitériumi nevében! Készült a Typopress Kft. nyomdájában. Felelős vezető: *Kovács Gábor*; Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Egy példány ára: 50,- Ft.

„VEGYETEK” SZENTLELKET!

János 20,22

Kétszer olvashatjuk ezt a felszólítást az Újszövetségben. Először az úri szentvacsora szereztetésekor, nagycsütörtök estéjén. Másodszor itt, pünkösd előestéjén. Az úrvacsora „felkínálása” a bűnös embernek szól, annak, aki tudja, hogy rászorul a bűnbocsánatra. A Szentlélek „felkínálása” pedig Isten gyermekének szól, aki elfogadta már a bűnbocsánatot, annak, aki az úrasztalához bizalommal és hittel közeledik, annak, akit már megerősített, megvigasztalt és újra talpraállított az Úrnak teste és vére, az a kenyér, és az a pohár. De Isten gyermeke tudja, hogy az asztaltól tovább kell lépnie: a munkába, a szőlőbe, a mezőre. Isten gyermeke ezeken a helyeken edződik Isten szolgájává és Isten küzdő tanítványává, pontosan a Szentlélek által. Az a Lélek munkája benne, hogy a vasárnapi istentiszteletet hétköznapi munkájában folytatja, s munkájával is istentiszteletet végez. Istennek ez a két felszólítása: Vegyé-

tek/Vegyetek! kétszeres megtérést jelenthet számunkra. Nagypéntek aján-

déka megtérésünket munkálja Istenhez – a világtól. Pünkösd ajándéka pedig megtérésünket munkálja Istentől – a világhoz, a testvérekhez, a kötelességekhez. Elfogadta már az első ajándékot, megértetted és követted az első felszólítást: Vegyétek!? Isten gyermeke vagy? Akkor egy pillanattal se tétovázz, hogy megtisztított, de üres kézzel könyörögj az Úrhoz – Szentlélekért!

Szentlélek Isten, végy lakozást a szívemben, vedd birtokodba ajkam és kezem, tedd tulajdonoddá házatam, otthonomat. Támassz magadnak gyülekezetet és készítsd fel azt arra a küzdelemre, ami előtte van – a Te akaratod szerint. Amen.

(Walter Lüthi, svájci református lelkész elmékedés-kötetéből: „Andachten für alle Tage des Jahres”, Basel, 1959. Fordította: Békefy-Röhrig Klaudia).

PÜNKÖSDI ÖNVIZSGÁLAT – 1997

Uram, Lelked által védj meg az önigazolás kényszerétől, s az önigazultság farizeusi göggyétől! Ó, Szent Lélek, megszentelő jelenléteddel igazíts ki engem tegnapi bűnös önmagamból, s adj erős hitet, hogy mákor mások még nem észlelik, én bizonyosan tudjam: Te már formálsz engem, s beleigazítasz Krisztus-formájú személyiségembe!

Órizd meg a jóhiszeműséget bennem a rosszhiszeműség ármányai között!

Taníts mind többet hallgatni, de soha nem hallgatni, amikor szólni kell – ügyedben, másokért!

Taníts úgy élni, mintha egyedül csak Istennel lenne dolgom ezen a világon!

Adj növekedést az alázatban, s a fel-fuvalkodottak elviselésében!

Bizalmatlanságtól darabokra tört lelkek között őrizd bennem a bizalmat, s a hitet!

Hadd éljek minden napot, minden órát úgy, mintha az éppen az utolsó lenne!

Taníts meg arra, hogy megérezsem, miként élnek, gondolkoznak, éreznek a Te kicsinyeid, akik áldozatok e mások megalázásában oly mesterei kis hazánkban!

Csak azt ítélem meg valóban jól, amit szükséges: a démoni, emberölő erőket, s ebben ne adj tévednem!

Formáld javaid hú sáfárává, hogy mindent ajándékozzak, semmit ne ragadományomnak, birtokomnak tekintsek!

Ó, Lélek, adj önfegyelmet, amikor a vadság erői körülvesznek, s tégy képessé arra, hogy a közöny, gyűlölet, agresszió sodrában ne mulasszak el jót tenni valakivel – naponta!

Te megleheted, hogy bezárod szívem és ajkam mások háta mögött, ha már jót senki sem mond arra a másikra.

Add úgy szólnom másokról, hogy azt ne kelljen szégyellenem Megváltó Uram, és mennyei Atyám előtt, s egykor az érintett személy előtt – az örökkévalóságban sem!

Taníts meg jól választani – hivatást és munkahelyet, társat és barátot, előjárót egyházamban, felsőbbiséget a házamban, s tégy felelőssé már döntésem előtt annak következményeiért! A világos látást, s Igédet ne vondd meg tőlem!

Nem akarom, hogy mindig nekem legyen igazam, de nagyon kérem, hogy megérthessem, mi van mások szívében, peres szájában, tetteinek mélyén, amikor embertársaink gyors színváltozását tapasztaljuk!

Isten szeretetének lángoló tüze, égess ki szívünkből minden szennyet, tiszta lángod lobbantson tiszta indulatot bennünk ezen a pünkösdön is!